

DRUŽBA, 4. razred

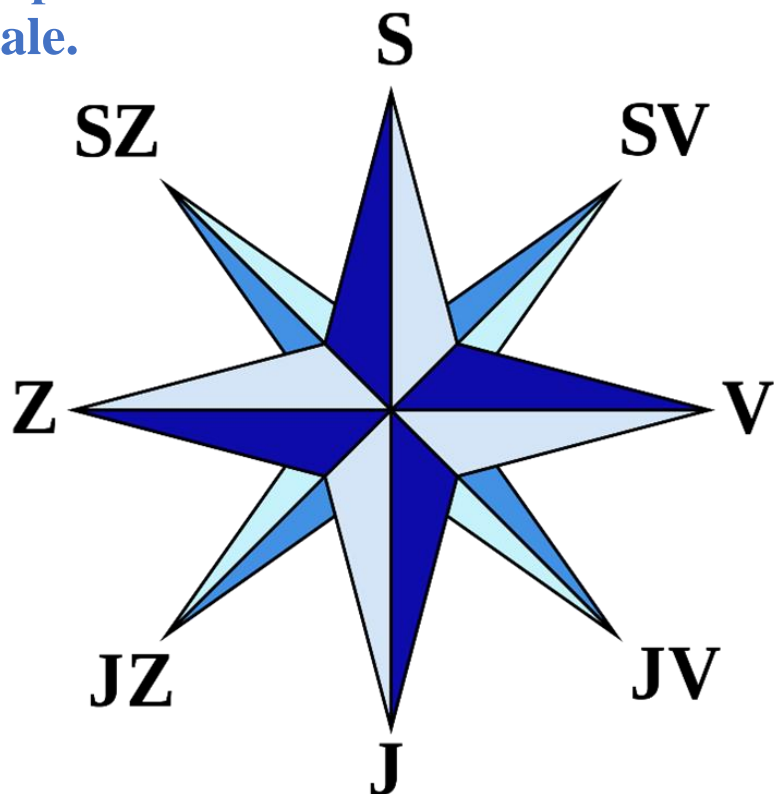
UČNA TEMA: Orientacija Cilji

- spoznati nekatere pojme, povezane z orientacijo.
- spoznati načine, pripomočke, ki pomagajo pri orientaciji v naravi.
znati natančno opisati pot v domačem kraju od točke A do točke B.

PONOVIMO

Beseda orientacija izhaja iz latinske besede orient, ki pomeni vzhod. Dobesedno pa orientacija pomeni določanje nebesne smeri po vzhajajočem Soncu, torej vzhodne strani.

Poznamo štiri glavne smeri neba, ki jih po mednarodnem dogovoru označujemo s črkami: **N north – sever, S south – jug, E east – vzhod, W west – zahod**. Poleg glavnih strani neba pa poznamo še več pomožnih. Če poznamo eno od nebesnih smeri, lahko hitro in preprosto določimo še vse ostale.

KAKO SE ORIENTIRAMO V NARAVI BREZ KOMPASA?

1. ORIENTACIJA PO SONCU

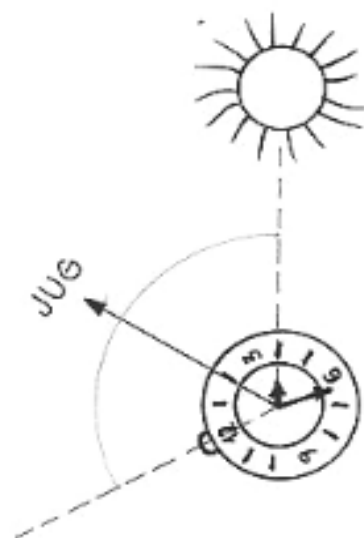
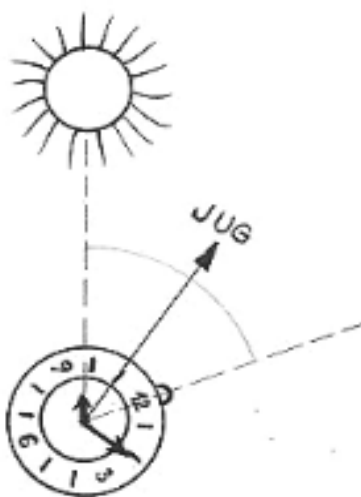
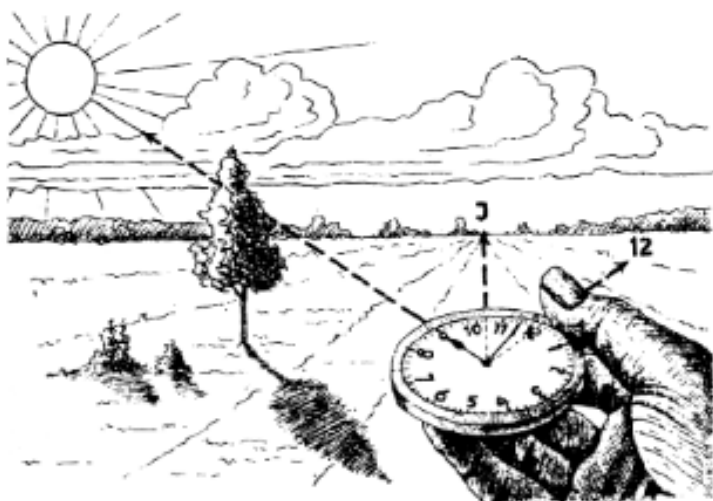
Sonce vzhaja na VZHODU in zahaja na ZAHODU.

Okoli poldneva je najvišje na JUGU, zato padajo sence opoldan vedno proti SEVERU. Tako orientiranje ni natančno.

2. ORIENTACIJA S POMOČJO ROČNE URE S KAZALCI

Uro držimo v roki vodoravno tako, da mali urni kazalec kaže proti Soncu. Poltrak, ki razpolavlja kot med malim urnim kazalcem in oznako 12 na številčnici, kaže točno proti JUGU.

Ta način orientiranja je enostaven, hiter in natančen.

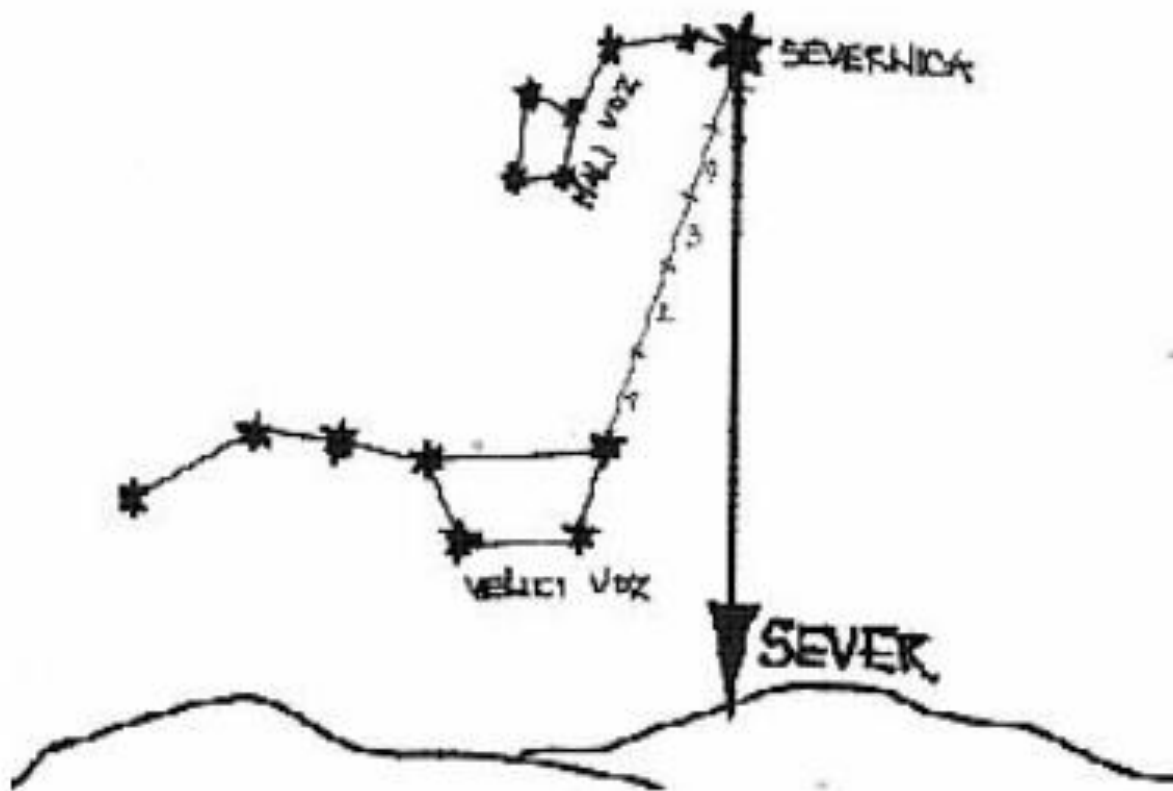
<https://www.youtube.com/watch?v=0kEZzWWFkml>

3. ORIENTACIJA S POMOČJO PALICE IN SENCE

Palico zapičimo navpično v tla. Sonce zjutraj vzide na VZHODU, nato se dviga in je opoldne najvišje na JUGU. Zvečer zahaja na ZAHODU. Zjutraj in zvečer je Sonce nizko, senca palice pa dolga. Opoldne je Sonce najvišje, senca pa je najkrajša in kaže proti SEVERU. Ta način orientacije je zamuden, vendar precej natančen.

4. ORIENTACIJA PO ZVEZDAH (Severnica)

Po zvezdah se orientiramo z zvezdo Severnico. Severnico najdemo s pomočjo Velikega voza. Če gledaš proti Severnici, je pred tabo SEVER, za tabo JUG, na desni VZHOD in na levi ZAHOD.

Še nekaj enostavnih načinov, kako lahko še ugotovimo/določimo strani neba brez uporabe kompasa:

- mah raste na severni strani dreves, skal, ruševin...
  - severne stene poslopij so včasih vlažne,
  - nekatere cvetice so obrnjene proti soncu (sončnica...),
- drevesa imajo običajno redkejšo letnico na južni strani,
- na severnem pobočju obleži sneg precej dlje, kot na južnem pobočju,
  - severna pobočja so večkrat bolj strma in manj porasla,
- planinski senožeti so ponavadi na južnih pobočjih,
- drevesa rastejo počasneje na severnih pobočjih kot na južnih... Letnice dreves so gostejše na severni strani.

<https://video.arnes.si/watch/tdr4ynvy36wd>

<https://video.arnes.si/watch/k1UTPVxSN3Si>

https://www.youtube.com/watch?v=_tPl8TL3z8M

